

BEREGI ÚJSÁG

TÁRSADALMI, VÁRMEGYEI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKŰ HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Verbőcyr 1.

Laptulajdonos: a szerkesztőség

Felelős szerkesztő:

Bertók Béla.

Főmunkatárs:

Bary Gyula.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f.

Hirdetési díjak:

megállapodás szerint

Szociálizmus és munkásegyletek.

Szomorú hírek érkeznek az ország fővárosából, amelyek aggodalommal töltik el a gondolkodó ember szívét. Valami nyomott hangulat nehezedik a lelkekre s nyugtalanul érezzük magunkat, mint a kóválygó madarak a vihar előtt. S e nehéz napokat még nehezebbé teszi a társadalmi kérdések felszínrevetése, amely mozgalmat kicsinyelni nem lehet, nem szabad.

Megmozdult a munkásosztály és jogokat kér, boldogulást keres. Kétségtelen dolog, hogy munkásaink jogosan cselekszenek, midőn ezt teszik, mert az élethez és annak örömeihez mindenkinnek joga van.

Csak hogy az út, melyen haladnak, helytelen, mert midőn jogot és boldogságot keresnek, megfélemlenek azokról az örök elvekről, melyek a világot kormányozzák, félrelökik azokat az alapokat, amelyeken egyedül virágozhatnak a jog, a tekintély, a szabadság, a munkásság és a jólét; száműzik az Istent és megtagadják a hazát.

A szociáldemokráciáról beszélnek, mely társadalmi rendet akar Isten nélkül, amint ezt a szociálista mozgalom vezetői már elég gyakran kimondották a parlamenti színpadon is. Szerintök a

szociálista társadalmi rend tudományos alapja a darvinizmus; a darvinizmus, ha azt társadalmilag alkalmazzák e téren szociálizmust szül.

Csak emberi rend van, isteni pedig nincs; amazt tehát egészen önállólag kell felépíteni, anélkül, hogy holmi subjectív vallási nézetek számításba jöhetnének.

De nemcsak Istent küszöbölik ki az emberiség nagy ideáljai közül, hanem a hazát is. Nem akarnak tudni e szent titokról, e fönséges szóról, a megmérhetetlen szeretetnek e hatalmas forrásáról. Nem tudnak gyönyörködni nemzetünk multjának dicsőségében, lelkük nem fürdik a nagyszerű emlékek üde illatában. Szerintök e drága földnek, amelyet hazának nevezünk s amelyet sokan rajongva szeretünk, nincs joga fiaitól megkövetelni, hogy érte munkálkodjanak, sőt ha kell meghaljanak. „Ubi bene, ibi patria“. Éz a jelszó.

Szellemi és erkölcsi tévedések ezek. A szellemi és erkölcsi tévedéseknek pedig mindig ugyanegy a logikája: kétely, hanyatlás, a szenvedélyek gyalázatos uralma, a kicsapongás és átok, mely a népeket lesújtja. Ily elvek mellett nemzet nem állhat fenn, a nemzetet alkotó társadalmi rétegek nem boldogulhatnak.

Kötelességünk tehát, hogy e veszedelmes áramlattól megóvjuk a munkásosztályt, kötelességünk emlékeztetni az embereket arra, hogy egy nemzetet nem lehet könnyebben megölni mint azzal, ha felkeltjük azokat a borzasztó szenvedélyeket, melyek az Istent és hazát nem ismerő társadalmi rétegek mélyében szunnyadoznak. Emlékeztetni kell őket arra, hogy az okok, melyek a nemzetek emelkedését vagy hanyatlását eszközlik, magok után vonják a családok és az egyének pusztulását is.

Ezt akarjuk mi elérni a ker. munkásegyletek által, melyeknek célja „a kisemberek érdekeit előmozdítani önszegélyezés és szövetkezés által, igazát megvédeni és méltányos jogait kivívni úgy a társadalmi, mint a politikai téren, a keresztény munkások vallás-erkölcsi és hazafias érzületét ápolni, szellemi képzettségét és szaktudását fejleszteni s így a nemzetközi, vallásellenes, felforgató szociáldemokráciával szemben, békés úton, törvényes eszközökkel oldani meg a szociális kérdést.“

A cél nemes s a célhoz méltók az eszközök is. Méltán számíthatunk tehát mindazoknak rokonszenvére, akik a munkásosztály érdekeit szívükön viselik s akik előtt mindig szent jelszavak maradnak: Az Isten és a haza.

„BEREGI ÚJSÁG“ TÁRCAJA.

Gyöngyösy István.

A „BEREGI ÚJSÁG“ eredeti tárcája

Irtá: Gyöngyösy László.

Kétszáz esztendeje mult, hogy jeltelen sirjában alussza örök álmait a XVII.-ik század e nagy költője, a magyar költői stílus egyik megalapítója és mestere. Hatása, népszerűsége szinte páratlan a régi magyar irodalom történetében. Másfélszáz esztendeig korlátlanul uralkodott a magyar költészet birodalmában. Költők, írók, olvasók rajongva dicsőítették, egy egész költői iskolát teremtett, hiszen, mint Gvadányi mondja róla, „külömb magyar poétát nála magyar anya nem szült a világra.“ Hatása még irodalmunk megújodása korában sem mult el. Csokonai nála járt iskolába, Vörösmarty, Petőfi szívesen olvasták, ragyogó hasonlatai közül nem egyet tovább képezve beolvasztották költészetük fényes birodalmába, a nagy Arany a magyar Sándor vers mesterétől tanult meg verselni, hogy e versalakot még művészebb tökéletességre emelje. De amilyen nagyrabecsülték mint költőt, épen olyan keveset törődtek élete folyásával. Dugonics András innen-onnan kihalászott egy pár levéltári adatot, azt is nagyobbára tévesen alkalmazta reá, inkább az

„ész szerkesztő tudományához“ fordulva iparkodott róla egy kis életrajzi töredéket összeállítani. Egy költőnkéről se került annyi téves adat forgalomba, mint a legnépszerűbb magyar költők ez egyik kiváló a akjáról. Amit azután irtak róla, az nem is volt egyéb, mint Dugonics felületes adatainak ismételtetése.

Engem már gyermekkoromtól kezdve izgatott e jeles költő alakja. Kíváncsiságom nagyon természetes volt, mert az én családom is e nevet viselte. Édes apámtól gyakran megkérdeztem, hogy vajjon a mi családunkból való e a poéta? Mire az én édes apám azt felelte, hogy persze a miénkből. Még verset is tudott, amit állítólag a költő maga irt a Gyöngyösyekről. De csak két sorára emlékszem már:

Gyöngyösynek gyöngy a neve,
Gyöngygyel ékes a süvege

Ő beszélt el, hogy a költő családja *Gatályban* telepedett meg. Onnan még ő is nagyapám is örökölt egyes részjóságokat. Tőle tudtam meg, hogy a költő családjáról nagybátyám Gyöngyösy Horváth Imre adatait közölte Nagy Iván alapvető munkája részére, amely a magyar nemesi családokról szólt, benne olvashatók is. Hozzátette azt is, hogy bős-leveles lédánkban, ha megnövék, nem egy oki-atot fogok találni, ami a költőre vonatkozik.

Édes apám korán elhalt, mire én suttó korba jutottam s kezembe jutott Dugonics életrajza s összehasonlítottam családi ok-

irataink adatait a Dugonicséval, csak arra végezhettem, hogy aligha több családi dicsékedésnél ez a szép, de alaptalan hagyomány. Gyöngyösy Istvánnak a katolikus hitre való áttérése után született fiairól mélyen hallgattak a mi irásaink. Dugonics szerint a költőnek első felesége *Bekényi Zsófia* volt, a mi irásaink *Baranyay* Ilonát emlegették feleségeül. István fiáról meg épen semmit sem tudott Dugonics, míg a mi irásaink csakis róla beszéltek. Hogy mertem volna én azoknak az adatoknak hitelenségében kételkedni, amelyeket az író és költő kinyomatott?

Féltettem azokat az írásokat és a kéziratot verseket, amiket hagyományaink szerint a költő irt. A verseket a tűz emésztette meg, okiratainkból is sok odaégett, végül magam se sokat törődtem velök. Az idő telt... Végre Nagy Iván értekezése a költőről meggyőzött arról, amit addig nem hittem, hogy családi irásaink közül csakugyan sok a költőre vonatkozik, akinek legidősebb, első házasságból származott fia *István* a zemplényi megyei *Gatály* községben telepedett meg s hű maradt a református valláshoz. Utódai a kuruc *Gyöngyösyek* érdemesnek se találták a katolikusá vált, labanc és második házasságból származó mostoha testvérekről megemlékezni Hasonlóképen cselekedett velök a katolikus ág, amely Dunántulra költözve fiágon ki is halt nemsokára.

Igy aztán hozzáfoghattam Gyöngyösy István élete adatainak tisztázásához, hosszas

A bérkocsikról.

Beregszászban bérkocsi van bőven. Ez azonban nem azt jelenti, hogy lehet is azokat használni akkor, amikor szüksége volna rá az utazó közönségnek. Eltekintve néhány elég jó állapotban lévő bérkocsitól, bizony a legtöbbre keservesen néz az ember. Rozzant kocsi, amelyben életveszedelem volna ülni, ha nem oly életunt lovak vonszolnák, mint amilyenek elébe vannak fogva egy némely fiakkernek. Az ember sokszor nem tudja mit csináljon; a nyomorult gebéket sajnálja-e, amelyekre nagyon ráférne az állatvédő egyesületnek a humanus pártfogása, vagy bosszszankodják a gyötrelmes lassúság miatt, mely miatt egy cseppel sem ér hamarabb célhoz az ember, mintha gyalog ment volna?!

Beismerem, bolondság volna verseny-paripák által vont gummikerekű kocsit kívánni a beregszászi forgalom lebonyolítására. Dehát ilyet nem is kíván senki. Csak tisztább és erősebb kocsikat s életvidorabb lovakat! — De drága a takarmány! — Ez szent igaz! De talán az is igaz, hogy nem szükséges föltétlenül mindenkinek bérkocsi tulajdonosnak lenni! És ha mégis valaki engedélyt vált erre az iparra, táplálja legalább jól a lovat, amelynek a fáradságával szerzi meg a maga kenyerét is!

No dehát ez mind semmi! Akinek nem tetszik, ne üljön és ne nézzen rá! — Hanem vannak néminémű más bajok is, amelyekhez egy parányi hozzászólása van a köznek is. Tudniillik a bérkocsik vannak a közönséget és nem megfordítva. A valóságban azonban sokszor úgy tűnik fel, mintha megfordítva volna!

Akit végzete esti, vagy éppen éjjeli vonattal hoz Beregszászba, ha halálos beteg is, — legyen elkészülve, hogy gyalog kell bemennie a kulmász sötét aszfalt uton. Bérkocsi nincs csak egy! Igaz, hogy kettő van kirendelve, — sőt újabb — mint biztos forrásból tudom — négy, de a többi háromnak a lovai mindig betegek. Ez a vigasztalás azonban vajmi kevés az utazó közönségnek!

Történeket aztán épületes jelenetek. Például egy este a 9 óra után érkező vonat utasaira a hagyományos egy fiakker várakozott. De azt is előre megrendelték, különben talán az az egy is otthon maradt volna. Megérkezik a vonat s önti az utasokat. Lehetek vagy ötvenen. Megrohanják az egyetlen fiakker s a kocsis minden tiltakozása ellenére, — hogy ez előre megrendelt kocsi, — felpakoloznak vagy nyolcan, közzévágnak a két párának s elvágtatnak. A hoppon maradt megrendelő pedig a többi utasokkal nem éppen hízogó nyilatkozatokat eregetve a bérkocsi ipart ellenőrző hatóság felé, neki vág az iradatlan sötétségnek.

levéltári kutatások után a költő kétszázados halála évfordulóján elkészült az életrajz is, amely pár hét múlva könyvalakban napvilágot fog látni.

A költő családja tulajdonképen Gyöngyös-Horváth-nevű volt. A nemesség szerző a költő nagyapjának Mihálynak rokona György volt, aki hadiérdeméért fogva 1593-ban Rudolf királytól nemességet nyert. Gyöngyörü cimerezett levelének főalakja haragos oroszlán, jobb lábán kardot, baljában törökfőt tart. György vitéz a török háboruban vitézkedett, érdeméért fogva nemcsak feleségét, de rokonát Mihályt is nemességre emelte a király. György magtalanul halt el, Mihály lett a nemzetség fentartója, akinek második fia János ungmegyei nemes leányt Deák Katát vette el feleségül. E házasságból öt fia gyermek született, ezek közül a legfiatalabb volt István, a költő.

János eperjesi prókátor volt, ott van mai napig látható nagy kőháza a Téli-soron (Winter-Zelle). István Radváncon, ez ungmegyei kies fékvésű faluban született, ahol apai udvarházok volt, nemkülönben Ungváron is. De gyermeksége legnagyobb részét Eperjesen töltötte, iskolába is ott járt a lutheránusok híres iskolájában. Apjának nagyon kedves fia volt, mert végrendeletében erősen megkülönbözteti és becstető néven csakis Istvának nevezgeti. Pedig nagy vagyona volt az öreg Jánosnak, minden fiának ingatlan birtokon kívül háromszor forintot hagyott.

Mennyivel más képe van az állomásnak a nappali vonatknál! A hány bérkocsi az mind ott van s olykor-olykor valóságos árlejtést rögtönöznek, hogy bárkájokba édes gessék az utazó halandót. Persze ez csak akkor esik meg, amikor „kevés a foka, sok az eszkimó”. De értenek az árveréshez is, sőt ehhez talán jobban. Tapasztalatokat szerzhetsz nyájás utazó, ha vidékre kell menned s fölkeresed a Verke partján a „stand”-ot s ott egy, vagy két kocsit találsz (s ez nem tartozik a ritkaságok közé.) Ha zimankós az idő, egyszerűen kijelentik, hogy semmi pénzért sem visznek el. Ha kedvezőbb az idő forgása, úgy elméltöztetik vinni olyan összegért, hogy hallattára ég felé áll minden hajad szála s ijedten gondolsz arra, hogy hasonló összegért a fővárosban csakugyan gummikerekű kocsit lágy párnám kocsikázhatnál a Stefánia uton. Es ha e tekintetben véleményed nyilvánítod, kész a felelet, „hja! arra nincs tarifánk!” S ebben igazuk is van! Reálépsz tehát az alku ferére s igérsz olyan összeget, amelyért ha nyolcan volnának a standon, nagyon szívesen elvinne akármelyik. De mivel a bérkocsi s helyzet ura s nagyobb összeget akar kéréselni tőled az igérsz, reád ijessz: „nem is mehetek különben, mert inspekciós vagyok.” Pedig dehogyan nem mehetne! Mithé? leszel? Menned kell! Megadod tehát a kocsis által kért összeget s a kocsis vigan kocogva megindul.

Mi más ez, ha nem a kényszer helyzetbe jutott utasnak a kizsákmányolása? Ez hát nem jól van így! A bérkocsi ipar nem ezért van.

A dolog egészen világos. A bérkocsisnak szüksége van a közönségre, a közönségnek pedig a bérkocsisra. Össze kell egyeztetni a kettőnek az igényeit úgy, hogy mindkettőnek hasznára váljék ez az ipar.

A megállapított négy soros bérkocsi ne csak a nappali, hanem az éjjeli vonatok érkezésénél is legyen ott s azokat a legszigorubbant ellenőrizze az illető hatóság. A vidékre való utazásoknál pedig meg kellene állapítani a kilométerenkénti viteldij maximumát, (Például: köves uton 40 fill. nem köves uton 60 fill.) s ezt is szigoruan betartatni velők. Ugy hiszem sem a bérkocsitulajdonosoknak sem a közönségnek nem járna kárával.

Szíves figyelmébe ajánlom e néhány sort az új h. rendőrkapitány urnak.

Egy utas.

A nő társadalmi multja. 15

A királynét okt. 16-án végezték ki, miután előbb még egy öt gyalázó nyilatkozatot irattak alá kis fiával. December 9-én Dubarry asszony következett, aki vadállat módjára dühöngött kivégeztetése ellen. Két szép asszony, Danton és Desmoulins nejei utolsó ál-

dozatai voltak a rémuralomnak. Az őrző Robespierre bukása még nem döntötte meg a jakobinusok hatalmát, de a gyilkolás vágyát csökkentette. A csöcselékuralom elleni reakció nemsokára beállott. A fiatalabb nemzedék harcban megedződve, a hadjáratokból a békében duló vérontás elleni gyűlöletet hozta magával haza, leszorította a jakobinusokat és megboszlulta a rémuralom áldozatait.

A tisztességes női világ fellélegzett és nagyon rokonszenvezett ezen iránynyal; befolyása ujra növekedett. A szalonok ismét fellendültek. Szép asszonyok állottak élükön, uralták a színházakat, sétatereket, rendeztek bálokat és divatba hozták a félig antik, mely kivágásu ruhát.

Egy életvidám Franciaország állott ismét elő. Madame Recamier, istennői szépség, madame Tallien, madame Staël, Josephine Tascher voltak a kor tündöklő csillagai; nem a szabadság elvont fogalmára törekedtek, hanem kézzelfogható ideálok előresége.

Elvezet és hatalom voltak a jelszavak és ezek nem csekélyebb bajokat zudítottak az emberiségre, mint a rémuralom. A nyaktiló helyébe kard és ágyu léptek és a Greveplacet (kivégeztetés helye.) a külföldi csatater váltotta fel. De ama csillagok különféle utakon haladtak. Josephine a világhódító Napoleon neje lett. Staëlné a császár ellensége és egy új irodalmi korszak főképviseleje. Ez a többi nő sok viszontagságon ment keresztül, de a dicsőség kárpótolta őt és elégtétele az volt, hogy egy szabadelvű iskolát nevelt, mely a régi uralmat megdöntötte.

Németországban a klasszicizmus még erősen virágzott és ama női alakok közül melyek Goethe környezték, mint bolygók a napot, kiemelhetjük a szende Friederike Bri-ont, a szenvedélyes Steinnét, Charlotte Bufot, Christiane Vulpiust és másokat, csak megállóhelyek a költő dicsőségének útján. A Faust drámában Gretchenben talál a női gyengeség megható megszemélyesítést, a női bátorság ellenben Egmont Klärchengében. Ezen nemes női alakok ellentéteit látjuk a romantikus iskola női társaságában, melyben Henriette Herz, Dorothea Mendelsohn és Rahel Levin a szabad szerelmet folytatták és általa jutottak a kegyességhez és amelyből Schlegel költő silány férmeve „Lucinde” c. regény került ki.

(Folyt. köv.)

Tannhäuser.

VEGYES HIREK.

A „Beregi Ujság” részére szánt kéziratokat, szóbeli tudósításokat, hírdetési megbízásokat és előfizetési pénzeket a református templom udvarban levő szerkesztőségi és kiadóhivatali irodánkba

is nagyobb volt annál, hogy a magyar vitézeket fizesse. „Ruhátalan, éhel van a vitéző rend, tarisznyájában kér kenyeret a hajdu, háza népe táplálására, de nem kap”, így ír és még ugyabban az egykori krónikás a végbéliek szomorú sorsáról.

Wesselényi Ferenczel Füleken ismerkedett meg, aki kapitánya volt a várnak. A hiru főúr szívesen elmondogotta híres, regényes esetét Széchi Máriával, amikor szép feleséget és várat nyert. Gyöngyösy István megénekelte a híres eseményt, a nádor ki is adta 1665-ben Kassán agyönyörü leírásokban, szépséges lyrai helyekben bővelkedő „krónikát” amely Gyöngyösyt egy csapással kora legnépszerűbb költőjévé avatta. Az asszonyok nem győztek betelni szerelmes ömlengésével, gyönyörü, csengő-bongó verselésével, a férfiak megtalálták benne a tudós mythológiát, szép példákat, leírásokat, s ők se tudták eléggé dicsérni Korának szájaize szerint irt, de nagy verselő művészettel s kellemes nyelven, ragyogó, bujálkodó hasonlatokkal.

(Vége köv.)

Nagyon tekintélyes somma volt ez abban az időben. Istóknak „pénzbeli részét” végrendeletében számszerint meg se nevezi, külön zacskóba rakta az öreg „sáját kezeivel”, erősen meghagyván bátyjainak, hogy abban öt senki meg ne háborogassa.

A költő előkelő családból nősült, Baranyay Ionát vette feleségül, akinek révén több helyütt rész jószágokat nyert és a híres kuruc vezérrel Szepeßy Pállal is sógor-ságba került. Mint kellemes, ékesen szóló alkalmazkodó embert, nagy hirre vergődött jutludóst, akit Zrínyi Ilona is emleget emiatt, mert neki is ügyvédje volt, élete végéig kedvelték a főurak és a körülményekhez képest eléggé pártolták is.

Mint a füleki végvár seregbirója Gyöngyösy István is kivette részét a „végek vitézi” vérrel izzadó fáradtságából, akik „skarlat színre” festették török vérel a mezők zöld pázsitját. Mert a török még béke idején sem nyugodott, pusztította, rabolta a „bécsi császár” birtokát, a kemény karu magyarok sem hagyták magukat szintén igen gyakran súlyos csapásokat mértek a kóborló, fosztogató, rabló törökökre. Hiába tiltotta őket ettől a bécsi udvar, aki a békességet a törökkel a magyar föld végpusztulása árán tartotta fel s a német zsoldosok még rettenetesebb dúlást vittek véghez az országban a törököknél is. A seregbiró Gyöngyösynek két-három ló-tartásra lett volna joga, de évekig se kapott fizetést, mert a bécsi udvarnak kisebb gondja

(Verböczi-tér 1 sz.) kérjük küldeni, illetőleg beadni. A „Beregi Ujság” szerkesztősége és kiadóhivatala.

* **Kinevezések.** A földmiv. minisztr. Kazy József min. tan. a hegyvidéki kirendeltség vezetőjének helyetteséül Marton Ödön dr. min. titkárát nevezte ki. — A belügyminiszter Beregvármegyében a tarpai anyakönyvi kerületbe Puska Györgyöt anyakönyvvizsgáló helyettesé nevezte ki. — A pénzügyminisztérium vezetőjével megbízott miniszterelnök Kéry Kálmán, beregszászi pénzügyi iroda kezelési gyakornokot az egri pénzügyigazgatóságához pénzügyi irodatiszté nevezte ki.

* **Uj ügyvédek.** Dr. Kovács Jenő f. hó 12-én Marosvásárhelyt ügyvédi vizsgálatot tett s mint halljuk Munkácsra fog ügyvédi gyakorlatot folytatni. — Dr. Kabácsy Viktor, városunk szülötte a budapesti ügyvéd vizsgálati bizottság előtt az ügyvédi vizsgálatot f. hó 16-án letette s irodáját Beregszászban fogja megnyitni.

* **Kitüntetések.** A király Rikly Gyula alsóvezeték-pénzügyi fővizsgálót, ki a Bereghádos községben 1904. évi nov. 2-án dühöngött tüzvész alkalmával egy ember életét saját életének veszélyeztetésével mentette ki a lángok közül, ezüst érdemkereszttel tüntette ki. — A királyi jutalmat az említett p. ü. fővizsgálónak f. hó 8-án adta át Vladár Endre p. ü. tanácsos, beregszászi kir. pénzügyigazgató, szép ünnepség kíséretében. — A király Hidas Sándort, Ungvármegye tanfelügyelőjét a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki.

* **Doktor juris utriusque.** Sipos Géza a jogtudományok doktora, múlt hó 30-án a kolozsvári tudomány egyetemén az államtudományi doktorátust letette. Az új doktor juris utriusque vármegyénkbeli val.

* **Könyvelő váiasztás.** A szatmári gazdasági és iparbank részvénytársaság; a Szatmár Károly könyvelő halálával megüresedett állásra ifj. Bakó Béla beregszászi lakost választotta meg.

* **A közgazgatási bizottság ülése.** Beregvármegye közg. bizottsága f. hó 12-én ülést tartott. A rendes havi jelentéseket tudomásul vették. Több magánosokat érdeklő ügy elintézése után a bizottság Uray Imre orsz. képvis. biz. tag indítványára elhatározta, hogy az állami uthalózatokban fekvő és magántulajdon képező vámhidak megváltása és a vásárosnaményi állami Tiszahid aránytalanul magas vámdíjteleineinek leszállítása iránt a keresk. miniszterhez feliratot intéz.

* **Kirendelés.** A kassai kir. ítélőtábla elnöke Dr. Rátz B. Dezső, ungvári járásbírói albirót kíséretül az ilosvai járásbírói sághoz rendelte ki, az ungvári bírói sághoz pedig helyettesítés végett Cseh Ernő beregszászi törvényszéki aljegyzőt rendelte.

* **Népies gazdasági gép és eszköz kiállítás Munkácsra.** A hegyvidéki miniszteri kirendeltség munkácsi megbízottjától nyert értesülés alapján közöljük, hogy a nevezett kirendeltség által rendezett gép és eszköz kiállítás f. hó 23-án hétfőn délelőtt 10 órakor nyílik meg. Mint értesültünk, a kiállításon nem csak szorosan vett gazdasági gépek és eszközök, hanem a szőlőművelés, borászat, gyümölcsfeldolgozás, tejgazdaság, baromfi tenyésztés és méh gazdaság körébe vágó gépek és berendezések is bemutatást nyernek. Így a többek között szemléltető egy falusi tejszövetkezet komplett felszerelése, 2 db. Prairie-Staate féle keltető gép, 1 Sirocco vasalókészülék, szivattyú gyártmányok, mosógép, acetylen lámpák, Munkácsy féle szabadalmazott tűzhelyek, vetőmagvak, műtrágyák stb. Végül a kiállítás egyik érdekos osztálya lesz a hegyvidéki miniszteri kirendeltség által Beregvármegyében meghonosított házi ipari készítmények gyűjteménye, melyek között kiemelendők és első helyet foglalnak el az árdánházi szövőipar termékei. A kiállítás tartama alatt működni fog a da maszt I smyrna és I sima szövőszék; tehát nem csak a mező és szőlő gazdának, de a háziasszonyoknak is sok érdekes látványos akad a kiállításon, minek folytán reméljük, hogy a kiállítás megnyitását vármegyénk hölgyközönségéből is minél számosabban fognak megjelenni. A kiállítás célja első sorban szemléltető oktatás lévén, annak megtekin-

tése, tekintettel a szegényebb néposztályra, teljesen díjtalan. A kiállítás színhelye az állatv. sártér, illetve az izr. temetővel szemben fekvő uradalmi tábla a hol egyszer mind a kiállított gazdasági gépek próba alá vétetnek, mely célból Sporzon Pál gazd. tanintézet tanár a próbák szakszerű megjelése céljából még a kiállítás megnyitása előtt Munkácsra érkeztek. Mint halljuk, a megnyitáson a földművelésügyi minisztérium kiküldöttéin kívül vármegyénk főispánja, közigazgatási tisztviselői, városi hatóságok fejei stb. sőt még a szomszédos vármegyékből is több tekintélyes vendég látogatását várják.

* **Tanári közgyűlés.** Az orsz. középiskolai tanáregyesület ungv.-beregvármegyei tanári köre ez évi rendes közgyűlését Beregszászban tartja f. hó 28-án délután 3 órakor. E gyűlésen főgimnáziumunk tanárain kívül résztvesznek a munkácsi és ungvári főgimnáziumok tanárai is. Közgyűlés után társas vacsora lesz.

* **Hét betörés egy éjjel.** Ugyancsak vígan dolgoznak Beregszászban a betörők. A múlt héten, okt. 11-ről, 12-re virradó éjszakan hét helyen is próbáltak szerencsét; hol több, hol kevesebb sikerrel. A Bocskay-utcán Cseh Sándor lakásába igyekeztek behatolni, de a tulajdonos rájuk lőtt s elmenekültek. — Klein Sámuel, Schvare Ignác és Rottenstein József kereskedésében észrevették őket s így a helyeken sem sikerült munkájuk. — Nagyobb szerencsével jártak Guttman Salamon korcsmájában honnan 40—50 kor. készpénzt 2 kor. értékű trafikot, 10 kor. értékű üveges bort s Miskó András családnak 4 k. 20 f. értékű ruhaneműjét. — özv. id. Telegdy Sándornénál, honnan 5—6 kor. készpénzt s Moskovicz József bodegájában, honnan némi készpénzt, italt s dohányfelét emeltek el. A vizsgálat kiderítette, hogy a betöréses lopásokat 3 ember követte el, de kilitüket még nem sikerült megállapítani a nyomozás folyik.

* **Ötven állás — kétzerháromszáz pályázó.** A belügyminiszter a határrendőrség szervezése tárgyában pályázatot írt ki rendőrkapitányi, rendőrfelügyelői és rendőrbírói állásokra. A pályázat alá becsájtott ötven állásra eddig kétezerháromszáz pályamű érkezett be.

* **Hirdetési táblák.** Örvedetes újítás hírt adjuk tudtul Beregszász város lakosainak. Polgármesterünk intézkedése folytán a város különböző helyein már a közel jövőben hirdetési táblák lesznek felállítva, melyek alkalmazásba vétele felelősségre fogja tenni azt az itt divó csunya eljárást, hogy a falakat mindenféle színű és alakú plakátokkal éktelenítik el. Mint halljuk vállalkozó is akadt, ki illő bérösszeg fizetés ellenében a hirdetési táblákat a városból bérelni s a hirdetések ügyét lebonyolítani fogja.

* **Lezuhant kőművesek.** A Bethlen utcában épülő róm. kath. iskola állványáról október 16-án délután három kőműves Pap Mihály, Pap György és Péter János oly szerencsétlenül zuhantak a földre, hogy most kisebb-nagyobb sérüléseikkel mindhárman a vármegyei kórházban fekszenek. A vizsgálat kiderítette, hogy a kőművesek itt állapotban voltak s így balesetükért csak magukat okolhatják.

* **Tűz.** F. hó 12-én Beregszászban a Szondi utca egyik telkén az istálló kigyuladt s egészen leégett. A tűz oka ismeretlen.

* **Bortermelők és kereskedők egymás ellen.** Néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el Beregszászban, hogy a helybeli bortermelők az idén a must árára nézve kartelt kötöttek s megállapodtak abban, hogy egy igen csekély árnál magasabb árt fizetni a mustért egyáltalában nem hajlandók. Valószínűvé tette a hírt az a körülmény is, hogy a must árára nézve ez ideig kötések nem történtek s a borszőllő mázsájáért 16—17 koronánál többet a kereskedők nem ígértek. A bortermelők ezen hírelt megállapodása elleni védekezés céljából a város szőlőbirtokosait a polgármester az elmúlt vasárnapra értekezésre hívta össze, melyen a birtokosok nagy számban jelentek meg, hol megállapodtak abban, hogy tekintettel arra miszerint az idejű must jobb lesz a múlt évinél, azt a múlt évi áron alól eladni nem fogják. A helybeli két nagyobb pénzintézet jelen volt igazgatója és ügyésze pedig kilátásba helyezte a kö-

zönség, nehogy mindazon termelőknek kik boraik eladására kényeztetve vannak és azokat az eddig ígért alacsony áron eladni nem akadják, méltányos kamatláb is boraik kézi zálogul lekötése mellett kölcsönöket fognak nyújtani. Ily kedvező körülmények között ha a közönségben meg lesz a kellő összetartás és kitartás, minden valószínűség szerint elérjük azt, hogy boraikat nem leszünk kénytelenek értéken alól eladni. A bor árakra nézve még ma sincs semmi biztos hír, vételek alig történtek holott más években ilyenkor már az árak teljesen kialakultak, a mi azt bizonyítja hogy a levél azért mozgott, mert a szél fujta s igen helyes volt, hogy a közönség ellene kellő időben védekezett.

* **Az országos függetlenségi pártba** kültagul Munkácsról Bertalan Pál, Ferenczy Lajos és Holl Gyula léptek be.

* **Lóavató.** Felhívjuk a lótenyésztők figyelmét arra, hogy e hónap 29-én Csicsery Géza honvédszázados az 5. h. huszárezre. részére lovakat fogve ni. A vásár helye Beregszászban a Blau Testvérek tulajdonában levő közraktár udvara lesz, ahová elővezethető minden oly ló, amely hibátlan, jó állapotban van, (de nem kihizlalt) legalább 158 cm. magas és 4½ évesnél nem fiatalabb s 7 évesnél nem idősebb. Különösen ajánljuk a lótenyésztők figyelmébe azt, hogy miután a lóanyag szükséglet nagy s vármegyénkbeli körülből 20—25 db. ló beszerzése van előirányozva, — minél több lovat vezessenek elő, hogy ezáltal a lóavató bizottságoknak vármegyénk lóanyagával szemben mutatkozó fokozottabb vásárló kedve meg ne csappanjon.

* **Vasut megnyitás.** A Csap-Ungvárszánkú vonat megnyitása f. evi október 15-én történt meg.

* **Tolvaj kollega** Folyó hó 9-ről 10-ére virradó éjjel Szenyész János Polónyi pékmester segédje, a vele egy szobában lakó Mangold János péksegéd társától mintegy 54 korona értékű, pénzből cipőből s ruhaneműkből álló tárgyakat ellopotott. A csendőrség faggatására kivallotta, hogy a ruha és cipő felét a vérkébe dobta, a pénzt pedig egy ócska ruhába rejtette el. Az ócska ruhát a pénzel együtt megtalálták s így az eltalált donított összeg vizsakerült jogos gazdájához.

* **Az üzlet rendezése segédekkel.** A belügyminiszter, mint a „Magyar Kereskedők Lapja” jelenti, 5952/904 sz. a. elvi határozatában kimondta, hogy nincs olyan törvényes intézkedés, mely szerint a kereskedő az üzlethelyisége és berendezése tisztántartásához és helyreállításához szükséges munkát az elárutási munkákra felfogadott üzleti alkalmazottakkal nem végezetheti.

* **Modern hirdetési iroda.** Ugy a belföldön, mint a külföldön előnyösen ismerik az általános tudósító hirdetési osztályát tulajdonos Leopold Gyula szerkesztő. A legnagyobb hirdető cégek e megbízható iroda után eszközözik az összes reklámjajukat, mert kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és felülmúlhatatlan pontossággal teljesítik az összes megbízásokat. Leopold Gyula szorgalma, leleményessége és agilitása megteremtette a gyümölcsét, a mennyiben hirdető irodája ma a legnagyobb Budapesten, sőt mint értesültünk, most ismét tetemesen megnagyobbította vállalatát és azt Erzsébet körút 41. szám alá helyezte.

* **Szép és biztos mellékkereset.** Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri vagy ahol a filoxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát ahol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkereset tehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda” Budapest, Váci-utca 20—b. 6—6

* **Népesedési mozgalmak.** Október 5-től 18-ig bejelentették a beregszászi anyakönyvi hivatalban a következő születéseket: Szilágyi Margit ev. ref. Keszenbaum Dávid izr. Klein Otil izr. Berman Mariska izr. Lőrinc Erzsébet ev. ref., Trebitsch Elemér izraelita, Herskovits József izr. Weisz Sándor izr., Domahidi Klára ev. ref., Géczy Mária ev. ref., Róth Etelka izr., Kereszturi Ilona izr. Baudisz Mártha rk. **Házasság**

got kötötték: Dobronyi István gk. Lomaga Mária gk., Doma Elek ev. ref. Birta Erzsébet Eteka ev. ref. Meghaltak: Makra Gábor ev. ref. Hódi András ev. ref. Petruska Vilma rk. Szereday Antal ev. ref. Kerekes Józsefné Molnár Róza gk., Weisz Erzsébet izr. Mali Árpád ev. ref., öz. Rapcsák Jánosné Timkó Mária g. Horváth Borbála rk. Báncsi István ev. ref., Zsupán András gk., öz. Elek Gerzonné Mátyás Borbála ev. ref. öz. Bakó Gáborné Kis Julia ev. ref.

*** Magyar orgona ipar.** A hazai orgona építő ipar különösen magas fejlődést ért el, a mely elsősorban Rieger Ottó budapesti orgonagyáros érdeme, ki fáradságot és költséget nem kímélve, csakis magyar munkásokat alkalmazva hazai anyagot felhasználva és szaktudománya érvényesítése mellett egy a modern igényeknek megfelelő gyárat tart üzemben, mely valóban látványosságot képez. A mult vasárnap Mária-Remetén be-szentelt gyönyörű művi orgona szintén ő benne dicséri mesterét. Az utóbbi időben készített ezen cég egy ritka szépségű orgonát a győr: Bencés rend temploma, valamint ugyanolyan kivitelű orgonát a m. kir. igazságügyi ministerium megbízásából az aszói javító intézet és a budapesti gyűjtőfogház részére. Ezen gyár kitűnő gyártmányainak tudható be, hogy utóbbi időben 118 nagyobb megbízást nyert különböző orgonák építésére, többek között Orló, Alsólehota stb. templomok részére, melyek mind remekei a magyar iparnak.

*** Weiserné Weisz Lina** a fővárosi körökben is előnyösen ismert varrónőt, ajánljuk a t. hölgyközönség figyelmébe.

*** Szőlőbirtokosok és szőlőtelepítők figyelmébe.** A szőlőtelepítések és régebbi ültetvényekben mutatkozó hiányok pótlásának eredménye az elültetett oltványok minőségétől függ. Ép ezért nagy fontossággal bír minden szőlőtermelő részére tudni azt, hogy az ország nagyszámú oltványtelepein hogyan fejlődtek az oltványok az elmúlt rendkívül száraz nyár folyamán. Az az oltvány, a mely az abnormalis szárazság következtében kevés levelet és rövid hajtást hozott a mely a szárazság folytán nem volt képes tartalek-tápanyagot magában felhalmozni, soha sem fogja a kívánt eredményt adni. Ellenben szépen fejlődött oltvány még kevésbé jó kezelés mellett is a szőlőben mind jobban fejlődik és szakszerű ápolásnál már korán hoz hasznos és bőven terüli meg az ápolás költségeit. Hogy mely oltványtelepről szerezzék be szükségletét az elmúlt nyár nagy szárazsága után, azt a szőlőbirtokos egymagában nem igen tudja megítélni, mivel nincsen abban a helyzetben, hogy személyes látogatás útján szerezzék meggyőződést az egyes telepek mikénti kezeléséről és oltványainak minőségéről. Jó szolgálatot vélünk tehát tenni t. olvasóinknak, a midőn arról értesítjük, hogy a „Küküllőmenti első szőlőoltványtelep” Medgyesen melynek tulajdonosa Caspari Frigyes, mint tavaly, az elmúlt száraz nyáron is, ritka szakértelemmel párosult mintakezelés és a nagy költséggel berendezett vízvezeték segítségével, oltványait oly kiváló és kifogástalan minőségre emelte és oly szépen fejlődött anyagot képes szállítani, aminőt az ország egy szőlőtelepe sem. A telep költséget és fáradságot nem kímélve, vízvezetékét meg nagyot bitotta olyannyira, hogy száraz időben naponta 3—4 millió liter vizet volt képes az ültetvényekre vezetni. Ennek következtében az oltványok oly ideális fejlődést nyertek, hogy ezen telep az ország egy látványossága, melynek megtekintése a többi oltványtelep birtokosoknak csak hasznára válnék. különösen, ha a látottakon okulva, a jövőben szintén nagyobb területű vízművekről gondoskodnak, hogy ők maguk is abba a helyzetbe jussanak, ily szépen fejlődött és kiváló minőségű oltványokat szállítani. De nem csak oltványtelep tulajdonosok hanem vincelléregyletek, szőlőbirtokosok és minden szőlőtelepítés iránt érdeklődőnek ajánljuk ezen mintatelep személyes meglátogatását, hogy személyesen meggyőződjenek a szőlőtelep nagyszerű állapotáról és hogy megismerjék a megöntözés nagy értékét. (S.)

*** Edfizetési felhívás!** Mindenki olvassa „A POLGÁR” politikai napilapot! Főszerkesztő: dr. Vázsonyi Vilmos or-

szágyűlési képviselő, ki publicisztikai működését kizárólag e lapnak szenteli. „A POLGÁR” megjelenik minden nap reggel, vasárnap és ünnepnap után is, rendkívül bő és gazdag tartalommal. „A POLGÁR” programja a demokrácia, a radikális szabadelvűség, a szociális igazság. Hangja szabad és nyílt. „A POLGÁR” a legolcsóbb, igazi radikális, szókimondó irodalmi színvonalon álló, tartalmas újság. Főszerkesztője dr. Vázsonyi Vilmos köré a publicistika és a szépirodalom jelesei sorakoznak. Cikkeit, tárcáit Vázsonyi Vilmoson kívül ifj. Ábrányi Kornél, Benedek János orsz. képv., Bródy Sándor, Csergő Hugó (felelős szerkesztő) Kadosa Marcel, Krudi Gyula, Lux Terka, Nagy Endre, Palotai Hugó, Szász Zoltán, Thury Zoltán stb. stb. írják. A tárcarovatban egyébként hazai írónk leg jobb elbeszélései mellett nap-nap után egy egy kitűnő külföldi novellát talál az olvasó. „A POLGÁR” tartalma élénk és tarka. Hírei és tudósításai megbízhatóak és kimerítőek. A nap teljes krónikáján kívül szórakoztató derűs olvasmányt is bőven ad az újság, humoros cikkei szatirizálják a nap eseményeit és derűs élvezetül szolgálnak az olvasónak. „A POLGÁR” „Szociális ügyek” címen külön gazdag rovatot nyitott a dolgozó kispolgárok ezreinek. E rovatban a kispolgárok szakédekei minden istápolásra találnak és szociális fejlődésük érdekében e rovat küzd a toll agitációjával, „A POLGÁR” fölöslegessé teszi minden más lap olvasását, mert benne minden megvan, a mi eseményt a nap krónikája fölvet és minden megvan, a mi az olvasó lelki épülésére és szellemi szórakozására szolgál. Ily gazdag, ily élénk, ily tarka és kimerítő tartalma mellett is a Főgar negyedévre csak 4 korona. Kapható mindenütt, az utcán is és az összes újság-eláruló helyeken. Egyes példány 2 kr. (4 fill.) „A POLGÁR” külön meglepő kedveskedéssel is szolgál az idén előfizetőinek, a mennyiben karácsonyra gyönyörű kiállítású Naptárral ajándékozza meg őket. „A POLGÁR” naptára 250—300 oldalon, művészi kiállításban számos művészi képpel, legjobb írónk elbeszéléseivel, költeményeivel és karcolataival fog megjelenni. Benne lesz az év története is képből és írásból, azonkívül számos hasznos, oktató orvosi, jogi, stb. tanácsadó cikk úgy hogy e naptár szinte nélkülözhetetlen szükséglet fog betölteni a polgári családokban. „A POLGÁR” naptárát megkapja „A POLGÁR” minden előfizetője. „A POLGÁR” előfizetési ára, melynek ellenében a lapot a hához szállítják: Egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona, Egy hónapra 1 korona 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VII. ker., Eötvös utca 37. szám. 1905. november 1-től pedig VI., Nagymező-utca 12. sz.

SZÉPIRODALOM.

Átok és áldás.

Írta: Z. Kallós Ilona.

Méltán lehetne hinni, hogy nehéz munkával élő nép, közös sorsa tudatában, testvéries szeretettel olvad össze. Pedig itt is válaszfalakat emel, kasztoakra oszta a vagyon.

Egy gazdag földműves épen oly mérvben irtózik attól gondolatától, hogy leánya, vagy fia szegény családba házasodjék, mint amilyen mérvben idegenkedik egy főri apa, hogy gyermekei mesalliancra kössenek. De persze a nép közt is gyakran lerombolja e válaszfalakat a szerelem, ez az őserő, mely kezdettől fogva volt és lesz is, míg élőlény található a földön.

Fullasztóan forró nyári-éj borult a vidékre. A kis falu, néma csendjében, mintegy elalélva a forróságtól szenderegni látszott. Pedig de sok érzélem, öröm bánat, szenvedés virasztott ébren a kis fehérre meszelt épületek között.

Nagy-Varga János uram is álmatlanul forgolódott magasra vetett ágyában, sehogy sem érezte jól magát a meleg pelyhes nyughelyen. Szépen felkelt tehát és kiment szét nézni a gazdaságban. Körüljárta a szabadba kikötött barmokat, melyek csendesesen kérődzve feküdtek a jászolok körül, szokásból benézett az istállóba, pedig azok üresek voltak, mivel a szolgáló négy még estenden kivitte a lo-

vakat legelni. Benézett a szénás kertbe is és midőn látta mindenütt a jól rendezettséget és nyugalmat, megállott az udvar közepén és hálásan tekintett fel az égre.

A hold tányérja teljes nagyságban ragyogott, pazarul ontotta fényes sugarait a földre és sötétben rajzolta Nagy-Varga uram árnyát az udvar fehérre égett porába.

Az erőteljes férfi kezei önkénytelen kucsolódtak imára, lelkét mondhatlan hála töltötte el azon sok földi jóért, melylyel őt az ég ura megáldotta. Sokáig állt úgy mozdulatlanul, szeméit a ragyogó égbőltra függesztve, majd megindult lassan, a nagy csizmák kopogását is mérsékelni igyekezve, az eresz alatt felállított szunyogháló ág felé, megakart nézni alvó fiát, szívének büszkeséget, Sándort.

Óvatosan vont a hálót, a holdsugár betolakodott a résen, de csak az üres fekhelyet világította meg.

— Hol lehet az a fiu? — dörmögte bosszusan az apa, majd elnéző mosoly jelent meg ajkain, — hiszen fiatal, most van az ideje, hadd bolondozza ki magát, hadd kóboroljon.

Elment megnézni, bezárta-e legalább az utcaajtót Sándor? Biz az nyitva volt. Varga uram kilépett az utcára, szétnézett jobbra is balra is és egyszerre csak légy zsongó hangok ütötték meg a fülét, hasonló a gerle turbékolása, vagy az erdő susogásához; olyan édes rejtelmes, szívbeütő hang volt. Felfigyelt, . . . az özvegy szomszédasszony háza felől jöttek azok az édes susogó hangok. Nem láthatott semmit, mert a ház előtt álló két nagy akáca felfogta a hold sugarait és a susogókat, rejtelmes sötét, óvó éj fogta körül.

Majd egy erősebb, szenvedélyesebb hang hallatszott.

— Szeretlek Juliskám — és szeretni foglak amíg élek, soha sem lesz más feleségem, mint te!

E hévvel kiejtett szavakban felismerte Varga uram Sándor hangját. — Mintha csak ökölcspás érte volna volna büszke szívét, olyan hevesen, olyan nagyot dobbant. — Hogy az ő fia, nagy vagyonának örököse, annak a koldus fajzatnak ígér házasságot? — Sándor! — kiáltá durván és rekedten. Talán öntudatlanul tört ki e hang ajkán, de a csendes éjben olyan volt, mint egy vészkiáltás.

Egy percre ijedt csend következett, de aztán büszkén, emelt fővel lépett ki Sándor az akácok óvó árnya alól.

— Nem valami becsületes lehet a szomszéd asszony leánya, hogy éjnek idején jön ki veled diskurálni — szólt az apa indulattól rezgő hangon.

Sándor törzsűrást érzett büszke szívében, amiért a szeretett leányt bántalmazni merték, szerette volna durván rendreutasítani atyját, de erőt vett lázongó haragján, nehogy azzal még többet rontson helyzetén és szeliden mondá:

— Ne sértse azt a lányt édes apám, nincs annál a világon sem becsületesebb, nem jött ő ki hozzám, csak az ablakon keresztül beszélgettünk.

— Na hát ne beszéljess sehogysem. nem akarom, hogy azzal a lánnyal közödjék legyen.

— Késő a tilalom édes atyám — szólt Sándor futó mosollyal — mert mi má: szeretjük egymást és ő lesz az én feleségem.

— Én pedig soha sem engedem meg hogy az a koldus ivadék portámra jöjjön, érted-e?

Elfojtott hangon, erőltetett nyugalommal mondta ezeket a szavakat Varga, de hangjában már ott rezgett a kitörni készülő vihar.

— Édes apám nagyon szeretem azt a leányt, úgy hozzá torrt már a szívem, hogy nem is tudnék nála nélkül élni, ne ellenezze a boldogságomat, egyezzek bele kelmed, hogy elvegyem Juliskát.

— Soha! — kiáltá Varga, mintha nem volna elég, hogy ezt a szót csak fia hallja meg. — Soha! ismétlé dühtől remegve és e percben két fényes sugar esett a nagy akácokra az özvegy kicsi ablakából, mintha csak ez a fény is őt akarná ingerelni.

Egy örütséghez hasonló érzéstől megkapatva odarohant a szomszédház ablakához, öklével bezúzta s úgy kiáltott be.

— Soha se engedem meg, hogy fiam elvegye a leányt, inkább megfojtom a saját kezemmel! . . .

Sándor egy percig elkábultva szemléltette durva jelenetet aztán odarohant, megragadta atyja karját és most már az ő szemébe is fékevesztett harag villogott.

— Mit tett kend? Ahoz nincs joga, hogy azokat bántsa; engeri szidhat, de azokat meg ne sértse többé, mert az a leány drágább nekem mindennél a világon.

A két férfi tekintete villogva mélyedt egymásba és ezalatt a tekintet alatt az apa úgy érezte, hogy mind gyűlöletté változott az a végzetlen szeretet, mit eddig fia iránt érzett. Maga sem tudta hogy, de felemelt ökle borzasztó erővel csapott Sándor homlokára, ki szédülten bukott végig a földön, aztán egy tekintetre sem méltatta, hanem besietett házába.

Sándor egy kőre esett, mely felszakította homlokát, a seb oly élesen fájt, hogy magához térítette aléltságából.

Szédelegve emelkedett fel, letörölte a homlokáról pergő véres eseppeket, összeszedni akarta gondolatait és midőn eszébe jutott az elmúlt perc története, szívét végtelen keserűség és dac töltötte be, kegyetlen atyja iránt.

Tántorgó léptekkel nyitott be az özvegy udvarára — és megkopogtatta a ház ajtaját.

Az öreg asszony nyitotta azt fel előtte. Juliska ott sirdogált az asztal mellett rémült sikoltással ugrott fel, midőn a halavány, vörző homlokú, szép barna legényt belépni látta.

— Szent Isten! Mi történt kenddel? kérdé remegve.

— Ne kérdezd azt szentem — szólt Sándor a leány kezét megfogva — hanem azt mondjátok meg, akartok-e ezentul helyet adni nekem a ti kis házatokban? Ha igen, úgy nem tartozom ezután sehova, csak ide.

— Hogy gondolsz olyat — viszonzá az anya megdöbbenve — a Juliska jó hírnevéért nem engedhetem azt.

— Igen, de én nőül veszem őt — szólt fejét büszkén hátravetve Sándor — nem törődöm az apám parancsával, ő nem akarta, hogy boldog legyek, hát az lesz az ő akaratára nélkül is.

— Nem Sándor — szólt az anya, fejét busan ingatva. — Az apád akaratára soha sem adom hozzád a leányomat, nincs az olyan házasságon áldás.

Sándor szívét vasmarokkal szorította a keserűség, nem elég a gőgös apa parancsa, hanem még az anya aggodalma is választalat vont közejük.

— Jól van, ha keímed is ellenzi, elhagyom a házat, de az utcaajtójukban, mint egy hű kutyát éjjel nappal megtalálnak kendetek. — Szólt az ifju és kifordult a házból. Juliska zokogva omlott anyjának nyakába.

— Édes anyám, ne engedje ki, látja, hogy beteg, a feje is vérzik, megszakad a szívem utána!

Addig, addig könyörgött, míg az özvegy kiment Sándor után. Csakugyan ott volt az utcaajtóba, vörző fejét tenyerébe hajtva ült ott. Az özvegy megpróbálta rábeszélni, hogy menjen haza, kérlelje meg apját.

Sándor hallani sem akart arról, atyja csak úgy bocsátta meg neki, ha Juliskáról lemondana, ő meg arra nem képes, ha neki nem adják a leányt meg fog bánatában halni, de feledni és nála nélkül élni nem tud, nem akar.

Ez az erős, nagy szerelem meghatározta az anyát, beleegyezését adta, hogy Sándor elvegye Juliskát, csak azt kötötte ki, hogy reggel mindjárt menjen át és próbálja meg kibékíteni apját.

Sándor meg is tette, átment reggel atyjához, de könyörgésével süket fülekre talált. Nagy Varga János uram csakis oly feltétellel bocsátott volna meg, ha Sándor lemond Juliskáról és azt a leányt veszi el, akit ő választand neki.

De Sándor lemondott inkább atyja szeretetéről, vagyonáról; nem tudott elszakadni attól a leánytól, szíve a szerelem ezernyi büvös szálával volt eltérhetlenül hozzáfűzve és az a bohó szerelmes szív követelte jogait,

követelte a boldogságot, mit Juliska nélkül bármily gazdagságban élve sem talált volna fel.

Következő vasárnap a pap szószékéről hirdette ki az ifju jegyeseket.

Varga is a templomban volt, alig állhatta, hogy fel ne ugorjon és tiltakozólag közbe ne kiáltson. De az Isten házában nagynehezen leküzdte haragját, csak otthon tört ki, haját tépte, átkozódott, majd megőrült a fájdalomtól és a szegényentől. Fia házasságával minden reményét, örömét porba hullni látta; átkozta fiát, amiért így megkeserítette; átkozta a leányt, amiért elrabolta tőle egyetlen gyermekét.

Eljött az esküvő napja, a kis templom harangja szelíden, hívogatóan bűgött.

Varga kiállt a kapujába, büszkén hátra szegte fejét, szeme égett, ajka vonaglott, szívében magas hullámokat vetett a harag és a fájdalom, így várta az ifju pár kiépését a szomszéd házból. Oh hogyan készült kiontani rájuk szívének minden keserűségét, minden haragját.

Végre néhány larattól kisérve kilépett az özvegy és a mátkapár. Aztán megindult feléjük az apa átka, az apa szidalma.

Az ifjak némán, megadóan hajták le fejeiket, míg az özvegy anya szívében ra jongva kelt az ima: Isten, Isten, ne halgasd meg őt.

A templom éppen szembe volt, hamar beértek.

A pap elkezdte a szertartást, de az ő áldó szavaival összevegyült a nyitott templom ablakon bezugó apai átok:

— Fordítsa el Isten áldását tőletek, legyetek koldusok, legyetek boldogtalanok.

Haza mentek.

Othon az ifju férj némán ölelte magához halvány, remegő hitvesét. És e forró öleléstől felolvadt a szívüket jégkéreként szorító fájdalom, sokáig sirtak egymás keblére dőlve és könyeikkel mintha kevesbült volna bánatok, lassanként gyérült a köny, míg végre egészen felszáradt.

Juliska arcára visszatért az élet színe és amint így álltak, egymást szorosan átölelve azon boldogságból, mely szíveiket telíté, érezték, tudták, hogy nem az átok, hanem áldás fogant meg rajtuk!

TÖRTÉNETI ADATOK.

Mezővári város története.

Több eredeti forrás után írta és közli:

Lánczy József csarodai ref. lelkész.

Olvasva a „Beregi Ujság“ 40. számát a vegyes hírek rovatában „Jelzótáblák“ cím alatt ama zárjel közzé tett észrevételt látom, hogy „a konzervatív hajlandósága Vári közsegelemek nem akarják az újítást elfogadni még pedig ama hallatlan sérelem miatt, hogy a jelzótáblák nemes városukat „Vári közsegegé“ alacsonyították.“ Megvallom hogy a hírlapi munkásságtól pár év óta visszatartottam magam s talán írói toltam végleg le is tettem volna, ha nem ösztökélne az a tudat, hogy a „Vári község“ történetét igen sokan nem tudják s mert a vári lakosok közsegegük történetéből valamicskét tudnak és arra némileg büszkék is igen sokszor megtörténik, hogy a megváltozott viszonyok folytán városuk iránt érzett nagyfokú szeretet miatt élcélésnek is sokszor ki vannak téve. Megjegyezni kívánom, hogy nem a fent is jelzett szerkesztői megjegyzésre vonatkozik „élcélés“ kifejezésem hanem több alkalommal és magán életben is használt élcélésekre. Engedj meg azért édes szerkesztő barátom, ha most Vári mezőváros történetéből írok egyet mást; azok melyeket írok szigorú történelmi dolgok apródokként gyűjtöttem és kutattam ki a mezővári város leveles lédájából eze őt vagy 15 évvel. Lehet hogy ez a leveles lada meg van ma is, mondhatom egy történet buvárra igen értékes dolgot tartalmaz, lehet hogy nincs meg, hiszen 18—20 évvel ezelőtt is megtörtént hogy Mezővári város leveles lédájának megvizsgálása alkalmával a hozzá nem értő profánkezek igen sokat megsemmisítettek mint rongy hasznavehetetlen latinák irásokat, melyek csak a helyet foglalták s hogy végkép meg nem semmisült az egész az csak Paksy István akkori városi jegyző érdeme. De át térek felvett tárgyamra és ha

megengeded írok, lapodba Vári városról, arról a Váriról melynek oly változatos szép, dicső de szomorú történelme is van, arról a Váriról melynek lakói örökké kurucok voltak arról a Váriról melyben én is születtem s benne felnevelkedtem, mely nekem örömet és bánatot egyaránt adott.

Mezővári Beregvármegye keleti részén a Tisza és Borsa folyó egybe ömlésénél, a Borsa folyó északnyugoti és délkeleti részén fekszik, így a város mintegy ketté van választva a Borsa folyó által. A város keleti és nyugoti részét egy csiros fahíd köti össze. Mezővárit minden oldalról sík terület határolja; határában a mi csak földmívelő embernek szükséges minden megterem, igazán megáldott kánaán. Van egészséges ivó vize, jó levegője a mit a közvetlen rajta keresztül folyó Borsa vize és Tisza folyó még egészségesebbé, frissebbé tesz, van folyóiban bőven hala erdejében vadja nem csuda hát ha az idegen is megszereti és különösen az újabb időben idegen emberek is lakóhelyül választják.

Hogy a község mikor alakult biztosan tudni nem lehet, annyit a néphagyomány nem minden valószínűsége nélkül mondhatunk, hogy a jelenlegi belváros nem ezen a területen feküdt de a Borsa folyó délkeleti oldalán, a mely része a városnak ma is megvan Kis és Nagy Palaj valamint Hajnal-utca néven. Hogy a Palaj nevű város rész nem újabb keletű de már a magyarok bejövetelekor is megvolt bizonyítja az, hogy a jelenleg temetkezésül használt helyen volt a belvár a Borsa vára s annak környéke melyen Kis Palaj-utca van, ide számítva Nagy Palaj fele részét mint külvár szerepelt. De bizonyítja ezt Nagy Palaj közepe táján lévő magas földhányás is, mely Zádor-utca közepeig terjedt (1880-90 ig még látható volt) mely firól-fira Haufstánc elnevezés alatt szerepelt. A városnak azon része, melyen ma a ref. templom van, volt a régieknek temetője, a templom az újabb időben épült a XVI—XVII. században; a lelkész lakás pedig XVIII. század végén, talán a XIX. században, valószínűbb ez utóbbi feltevésem, mert a régi parochia helye még gyermek koromban is meg volt s nem tudhatom elképzelni hogy sokáig engedték volna hevertetni haszon nélkül a régi lelkész lakás helyét.

A régi okmányokból, melyek egyrészt a tatárok majd a lengyelek és végre ahhoz nem értő profán kezek semmisíték meg, Polgári Mihály 1739—1741-ig volt mezővári igazgató tanító később Zágonyi Károly 1831—1834. volt isk. igazgató a következőket írják le.

„Régebb és újabb nevei ezen városnak: Varou, Vaary, Waari, Vári, Varinum, Mezővári. Földből készített várat, melyet a Borsa vizétől, mely hajdan körülfogta, Borsa váranak hívták a tótok készítették melynek északi és déli falait midőn a várat egy Zalán nevű fejedelem birná, amint Szekér Joachim ur említi a magyarok berohanásakor Árpád lerontotta és a várat körülvevő mély sáncba vonatta, hanem a benne levő épületek közül a kisebbiket meghagyta; p. u. a vár közepén levő kápolnát és a napkeleti oldalán lévő tornyocskát, melyeket 1657-ben a lengyelek pusztították el végképpen, kik a tornyocskát a benne levő haranggal a váralatt folyó Borsa folyó iszapjába döntötték; a várnak napkeleti és nyugoti oldalába téglából, a közepén pedig termés kövekből nagy épületek voltak építve. És noha a követ innen sok száz esztendőök óta hordják a lakosok kemence fenéknek és más végekre és noha a Predicatori ház a templom kerítése a város vendégfogadója jobbra innen épültek mindazonáltal a fundamentumokba még most is igen sok kő van. A kapuja napnyugot felől volt vastáblákból készítve, azért a helye még most is vaskapunak hívódik. A kapu előtt egy kis sziget volt mesterséggel formálva, melynek mostani neve: Eszenyő. Két föld alatti üreget vettek észre ezen várbán egyiket a kápolnánál, mely kiomlott büdös gőz miatt valamely beomlott kripta lehet, másikat a vaskapunál észak felől de mindkét üresség bevan földdel erősen hánnya. A várat és Eszenyőt egy igen széles és mély árok vette körül, melyet egy Szent György nevű munkácsi várkapitány a helybeli predikatornak adományozott halastói haszonvétele

a minthogy ezen halastavat, mikor ideje volt használták is a mezővárii predikátorok azon idő óta, a honnan rendszeren „Paptavának” némelyektől pedig „Holt borsának” nevezetik, (ma a holt Borsa szántóföld, megjegyzem hogy a borsa átvágással a holt borzsa két részre szakadt, egyik rész a borsa keleti részén szántó föld, másik rész a borsa nyugoti részén vizállóhely, hal ma is van benne, mikor h. lélkés voltam váriba egy mtr. mázsa halat fogattam belőle egy napon.

Ennyi a feljegyzés a várról. Én még ehhez hozzáteszem, hogy a reformáció idejében valamely ép le nek a belvár helyén lenni kellett, mert itt laktak és itt volt székhelyök a szétjártkáló mezőtábas barátoknak, kik közül egyet, a bosszantásukat megunt reform. haláboriak meg is öltek. Hol a halálozás történt, azt a helyet Vári határában ma is „Papcserejé” nek nevezik. Ami a földalatti üregeket illeti, azok valóban meg voltak, megboldogult jó apám 1849 után üldöztetvén, mint szabadságharcos igen sokszor talált abban menedéket. Most már be vannak omolva, de 1887-ben a sírásók között egy-egy ily földalatti üregbe csaknem leszakadt s midőn az üregt mérték, a velők hozott kötél feneket nem ért.

Hogy Árpádnak mi volt indító oka a vár elpusztítására, szabad legyen a néphagyományt egész állikikus alakjában elmondanom.

A Borsa várát Zalán tót vezér bírta. Ennek volt egy Szengor nevű várparancsnoka, kit a szájhagyomány úgy említi, mint büszke és tigris dühös kegyetlen embert. Szengornak a halicsi (galicia) fejedelem leánya Milonta volt a felesége, aki midőn Álmos vezér Halics városába ment, Álmos vezér egyik vitézébe lett szerelmes és Szengorhoz is atyja erőszakoskodása miatt ment férjhez Álmos ezen vezére Kadusa Béla, kinek apja nagybátyja volt Árpádnak, szinte szerelmes volt Milontába és mindketten elhatározták, hogy egymásé lesznek. A magyarok amidőn el hagyták Galiciát, Pannóniába jöttek s miután Munkácsra negyven napig pihentek, Ungvár elfoglalására siettek. De Kadusa Bélának Árpád öccsének sem a hosszantartó pihenés és multság, sem a harcok izgalmak nem adták vissza szíve nyugalomát, lelke a messze távolban élő egyetlen szerelme, Milontája körül kalandozott. A Zalán tótjai látván Árpád vezérnek több-több hódításait, földbástyákat raktak s olykor-olykor ezek megöl intéztek rohamot Árpád serege ellen. Szengornak a Borsa várkapitányának is részt kellett venni, házassága első napjaiban ezen összecsapásokban; majd a magyarok hódításainak gátot vetendő, Szengor a Latorca vízéhez vonult seregével és ott telepedett le. Béla bánatá-

ban, a multság zajában nem találva enyhületeset, a vadászatnak élt, hogy szíve keserűt enyhítse, egy ily vadászat alkalmával lengyel vagy cseh származású hű szolgájával Stanyiszlóval messze elkalandoztak a magyar táborától és véletlenül Szengor fogságába jutott. A vad Szengor megtudva kiletét, mind őt, mind a hű szolgát rabszija fűzve — megelégedvén a zsákmánnyal — felszedte sátorát és Borsa várába ment, hol a két foglyot pince tömlőbe vette. Szengornak mihelyt hazament első dolga volt nejét Milontát felkeresni és elbeszélni hősi tettét felémítvén, hogy zsákmányul két foglyot is hozott, kiknek egyike cseh-lengyelül beszélvén valószínű, hogy Milonta hazájából származik. Milontát látni akarván hazája szülőföldét, ének idején meghitt cselédjével Bilkával felkereste a sötét tömlőbe dobott foglyokat . . . de mily nagy volt meglepetése? a foglyok egyikében ugyan honfitársát, míg a másikban elvesztett szerelmét, boldogságát találta fel, kit atyja udvarában ösmert meg, tanult szeretni, kiért szíve ma is epedve ég; akit oly sokszor felkeres gondolatában a messzi távolban. Majd Milontát kibontakozva az öröm mámorából mindkét fogolynak szökés által való megszabadítását ajánlja, melyet ő készséggel előmozdítani akar, Béla azonban ezt visszautasította a szavakkal: „Én magyar vérből származom, Kadusának vagyok fia, Árpádnak öccse nem szökhetik meg alacsonyban, bár halálát is lássa,” szolgájának szökését nem bánja, mert az a magyar névre szégyent nem hoz. Stanyiszló szökve fogságából megszabadulván a baktai erdőszélig, melyet később Endre király idejében a „Baktai” család bírt, — a sánta Csethhez találkozott, aki nagyon ravasz volt és akit keresésére küldöttek. Siettek tehát vissza Árpád vezér seregéhez, Stanyiszló és Cseth, de Árpáddal csak Szerencsnél találkoztak. A vezér Árpád és Béla atyja Kadusa Csaba (máskép Kadarcsi Csaba) megtudván Béla hollétét, mi nekutána egyik oka a Béla feltalálása, másik ok a Zalántól ajándékba küldött föld, fű és víz volt, elneveztek e táborhelyet szerencsés helynek és visszafordultak Borsa vár bevételehez, a vad Szengor megbüntetése végett. Megsem pihenne a külvárosi Palajt elfoglalták, majd a belvár elfoglalásához fogtak. Két napig tartott az ostrom s talán kétséges, ha Béla — kit Milontát a harc alatt fogságából kiszabadított — fel nem gyújtja a vár egy részét, mely tettevel a várvédők egy részét elvonja a küzdők sorából. A magyarság a bástyákra felhatolván, Bélát már ott találják ki mint oroszlan a Milontától kapott karddal küzd a tóttokkal Szengor hősi hallálal mult ki, Botond bárdja alatt. A Béla segélyére siető Milontát felpáncélozva sisakkal fején,

együtt küzd a magyarokkal, mint szív szövetséges, de miután az idegen tót ruhában Béla nem ösmerte fel Milontát, szívébe szurta kardját. Maga ölte meg Béla azt, kit imádván szeretett, aki miatti élete végéig busongott; sok hányattatás után a vári határban halt meg, mely határrészt ma is „Kadarcsi”-nek neveznek Kadusa vagy más-kép Kadarcsi Béláról.

Ez a Borsa várról a szájhagyomány, mi igaz belőle én nem tudom, de az tény, hogy a vár fenállott, mert Béla névtelen jegyzője világosan írja: „903-ik eszte dejenben Árpád vezér seregeit kiküldvén az egész földet Tisza és Budrug között Ugosaig magának foglalá és Borsa várát megszállá, harmadnap megvíván, bevév, falait lerontá és Szalán vezér vitézeit, kit ott talált láncra verve Hűng várába parancsolá v tenni.” A leigázott nép szétszéledvén Árpád a leigázott és szétszéledt nép helyébe Borsa várába az Álmos vezérnek meghódolt kunokat telepítette le. Árpád idejében kunok voltak a mezővári első települők, ezt bizonyítja a tradíció s, hogy a kunok első bejövetelekor a Tiszához közel fekvő Borsa vár mellett hagyták betegeiket.

A Borsa várától még ma is megvan a bástya a déli oldalon; a délkeleti oldalon van egy halom kő, ott volt a bástyatorony; közepén a mai temetőnek van egy erős fundamentum, és a vastag fundamentum alaprajzából kiindulva ott egy régi templomot képzelek, egy alkalommal ásták is annak közep pontját, ló csontot és ember csontot nagy halmban találtak együtt.

Hogy Mezővári a régi korban egyike volt a nevezetesebb városoknak Beregmegyében, onnan képzelhető, hogy mint az egyes okmányokból olvasható, a királyok és fejedelmek sem feledkeztek meg róla, több nemű szabadalmakkal felruházták.

Vári 1260-ban említették legelőbb, úgy mint a melynek földes ura van; első földes ura Koriatovich Teodor volt. (folyt köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

L. J. Csaroda A cikket megkaptam köszönöm s közlését megkezdem. Igaz ugyan, hogy e tárgy sokkal bővebben ki van fejtve Lehocky Tivadar „Bereg vármegye numographiája” C. jeles munkájában, mindazáltal a közlését nem tartom egészen fölöslegesnek. Szeretném ha a leveles ládából eredeti okmányokat is közölhetnék. Köszöntlek.

NAGY PAPIRRAKTÁR!

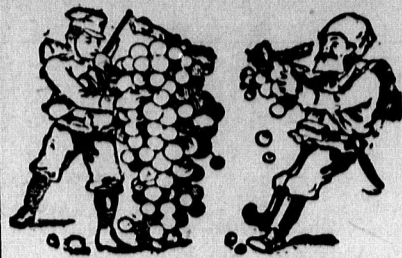
ENGEL JENŐ

ajánlja dúsan felszerelt könyvkereskedését és papirraktárát úgy a helybeli, mint a vidéki közönség szives figyelmébe. — Ugyszintén modern berendezésű könyvnyomdáját is, hol mindenféle könyvnyomdai munkák jutányos áron a **legrövidebb** idő alatt a **legpontosabban** készülnek el.

Nagy nyomtatványraktár.

Birósági blanketták!

Író- és rajzeszközök!!

Az elmúlt rendkívüli száraz nyári folyamán ismét:

Küküllőmenti
Első

Szőlőoltványtelep

(Tulajd.: CASPARI FRIGYES
MEDGYES, 103 N.-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta **5 millió liternyi vízzel** öntözte s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve. 3-20

Szülők figyelmébe!

Német nyelvben (irodalom, nyelvtan, társalgás, valódi német kiejtéssel) Kereskedelmi levelezésben, Keresk. váltójogban, Kereskedelmi könyvvitelben, gyermekeknek és felnőtteknek biztos sikerrel ad **m a g á n o k t a t á s t** egy ezen a téren több éven bel- és külföldön szerzett tapasztalatokkal bíró egyén. — Bővebb felvilágosítást ad szivességből:

Engel Jenő,

könyv-, papir- és zeneműkereskedő ur.

F O G A D Ó Országos vendég-lős és pincérszak-közlöny. Legelterjedtebb és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, VIII. kerület, Kerepesi-ut 13. szám.**

K o l b á s z

azonnal ehető, vagy főzni való 192, pörkölt bőrű szalonnák elsőrendű zsirnak 168, sós fehér vastag 168, vékony 168, füstölt vastag 176, vékony 176, debreceni paprikás szalonna 184, pácolt fokhagymás paprikás szalonna 200, pácolt sovány szalonna nélküli sonka, karmonádli, oldalas 160 fillér. A fenti áruk szállító levele és csomagolása ingyen. Elsőrendű házi zsír 176, hozzá szelencék: 5 kgos 110, 10 kgos 148, 25 kgos 280; az árak fillérekben értendők. Árúim árai, melyek gyakran változó, e helyen minden számban **kolbász** cím alatt találhatók. Szállítja: **Balczár** kiviteli üzlete Nyiregyháza.

A beregszászi „ANNA” gőz- s kádfürdőben a mai naptól kezdve

mindennap gőzfürdő

kapható.

Frfiaknak:

Vásárnap délelőtt 1 k. 20 f.
" délután — 80 f.
Hétfőn egész nap 1 " —
Szerdán " " 1 " —
Pénteken " " 1 " —
Szombaton délelőtt 1 korona.

Nőknek:

Kedden délelőtt 1 k. 20 f.
" délután — 80 f.
Csütörtök délelőtt 1 k. 20 f.
" délután 1 k. — f.
Szombaton " 1 k. — f.

A nagyérdemű közönség szives pártfogásáért esedezve, maradok tisztelettel

Hartman Ferencz, fürdőtulajdonos.

A 20% engedm. a fűzetjegyekbe bennfoglaltatik még pedig úgy, hogy 10 db. helyett 12 db. adatik.

MINDENNAP GŐZFÜRDŐ

Pénzt

ékszerekre, értékpapírokra és minden elfogadható tárgyakra. Bárhol elzálogosított tárgyakat magamhoz váltok és azokra magasabb kölcsönt a legolcsóbb kamatok mellett adok **Mór Jakabné.**

zálog kölcsön int. Árpád-u. 23.

Eladó

Beregmegyében Beregszász várostól 1/2 órai járásra eső Asztély község határában, **30 magyar hold tagos birtok** rajta levő **ház és melléképületek** — a községben pedig: **egy házastelek, melléképületek és 2 pusztatelek.**

Értekezni lehet:

Özv. Hegedüs Károlynéval

2-3

Beregszász, Széchenyi-utca 33. h. sz. alatt.

1331/1905. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei Közkórház alább felsorolt szükségletét az 1906-ik évre biztosítani óhajtván, telhivom a pályázni kívánókat, hogy alantirt csoportok szerinti ajánlataikat **ez év október hó 30-ig** bezárólag a gondnoki hivatalhoz nyujtsák be.

1. Bor, szilvóriumra.

2. Kenyér s egyéb süteményekre.

3. Husra.

A szükségletek jegyzékei és az árlejtési feltételek a gondnoki hivatalnál mindennap délután 3 és 4 óra között megtekinthetők.

Az ajánlatokat csakis 3 évre fogadom el.

Az árlejtő bizottság fentartja magának a jogot, hogy tekintet nélkül az egységárrakra, azon ajánlatot fogadja el, a mely véleménye szerint a legelőnyösebb.

Beregszász, 1905. év szeptember 15-én.

3-3

Dr. Székely Kálmán, igazgató

Hirdetéseket

a legjutányosabb árban felvesz a
„Beregi Ujság” szerkesztősége és
 kiadóhivatala, Beregszász Verbőc-
 tér 1. szám alatt.

Weiserné Weisz Lina

Iővárosi varrónő családi körülményei miatt, **budapesti szalonját s lakását Beregszászra helyezi át.** Gyors és pontos kiszolgálás, úgy angol, mint francia minták után. — Mérsékelt árak. — A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kéri.

2023/1905. szám.

Faarverési hirdetmény.

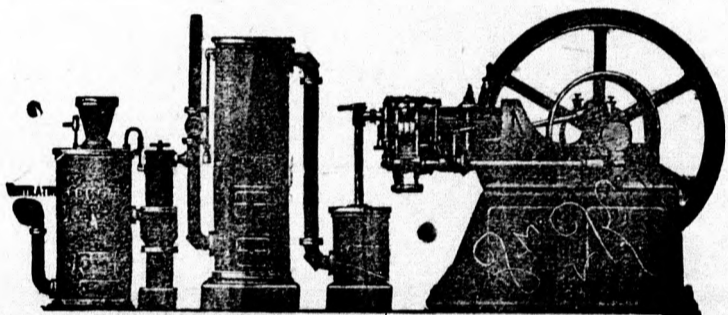
Nagybereg község (bereg megye) tulajdonát képező „Lapos” erdőben a Nagymélt. Földmiv. m. kir. Minisztérium 105607/1903. számú rendeletével engedélyezett 1 sorszámú mintegy 2000 számig megjelölt s 56,000 korona értékűre becsült s műszaki célokra alkalmas **tölgyfák f. évi október hó 23-án és következő napokon nyilvános számlankénti árverésen azonnali készpénzfizetés mellett becsáron felül el fognak adni.**

Az árverési és szerződési feltételek valamint egyéb felvilágosítások alulírott községi előjárásánál és a beregszászi m. kir. járási erdőgondnokságnál megszerezhetők.

A mint valamely törzs becsáron vagy azon felül el nem kél, a számlankénti árverés azonnal be fog szünettetni és a még el nem adott egész fatömeg újabb árverésen egy tömegben fog értékesíteni.

Nagybereg, 1905. évi szeptember 26-án.

2—2. Szendrey Lajos, körjegyző. Kovács István, bíró.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST VI. Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és loccomobilok, szivó-gáz-motortelepek 2 3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetésárjegyzék ingyen.

Az eperjesi népbank

KALYHAGYÁRA

ajánlja a legjobb hímévnék s mindenütt közkeveltségnek örvendő

tűzálló fehér chamotte-
agyagból gyártott

kiváló minőségű díszes kiállítású

cserépkályhák és

KANDALLÓIT

felette jutányos árban.

A gyári szerelőink által felállított kályhák használhatóságáért és jószágáért feltétlen felelősséget vállalunk.

Kizárólagos képviselőnk és raktárunk **MARKOVICS JÓZSEF** urnál Beregszász Andrassy-utca 19. szám alatt. — Képviselőnk kívánatra mintákkal és költségvetéssel szolgálhat.

Regi kályhák átrakása és javítása
jutányosan eszközöltetnek.

NYOMTÁK A „SZABADSÁG” KÖNYVNYOMDÁBAN BEREGSZÁSZ 1905.

„ANGYAL” gyöngyvírág krém **Hozzávaló szappan 1 kor.** **Ára 1 korona.**

Szeplőt, májfoltot és mindennemű arc-tisztátalanságot pár nap alatt eltünteti az

„ANGYAL” GYÖNGYVIRÁG CRÉM;
a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz

Kapható: **Reichard Jenő**
„Angyal” gyógyszerárában, Beregszász
(Bocskay-utca.)

Ára 1 korona. Gyöngyvírág hölgypor 1 kor. **„ANGYAL”** gyöngyvírág krém

Felhívás.

A tisztelt **szőlőbirtokos, bortermelők és magánfelek** ezennel a fennálló törvények értelmében felkéretnek, miszerint **mindazon borokat**, melyeket tovább kezelés végett szüretkor a pincébe leraktároznak, és azok is, kik boraikat házhoz szállítják, annak leszűrése után **bejelenteni kötelesek.** A házhoz szállítandó **szőlőcefre**, melyből bort szűrnek, esetről-esetre **bejelentendő.** A bejelentés elmulasztása bírságot von maga után.

Beregszász városi bor, ital-és fogyasztási adóbérlőség.

3—3

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80—89. BUDAPEST, VI. Ó-utca 6.
a m. királyi szab. Osztálysorsjáték
főárusítója.

Sürgőnycim: Folyó számla: Pesti magyar keresk.
Sárkányék Budapest. banknál és a m. k. postatakaréplárnánl.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzalogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek

amortizációs kölcsönt kaphatnak

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatók.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek ugyszintén minden levelet, **Sárkány S. Bankháza** válaszbélyeg nélkül is, rögtön elintézek. BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 6. 25 év óta tvszékileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyuttal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencseszámokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.

Sárkány S. bankháza Budapest,
IV. Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél aszámu } egész }
és ennek árát postautalvánnyon küldöm. } fél }
kértem utá. venni } negyed }
nyo cad }

A nem kívántat tessék áthuzni Név:
1-7 Lakhely u. p.